

(דף פ"א ע"א) בְּטוֹרָא דְסִינֵי, קָרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, אָמַר לֹון, הַשְׁתָּא יִשְׂרָאֵל רַבִּינִי, דְּלֹא יַדְעִין נִימוּסִי, וְאַנָּא בְּעֵי לְאַתְגְּלִי עַלְיֵהוּ, אִי אַתְגְּלִי עַלְיֵהוּ בְּחִילָא דְגַבּוּרָה, לֹא יִכְלִין לְמַסְבֵּל. אָבֵל אַתְגְּלִי עַלְיֵהוּ בְּרַחֲמֵי, וְיִקְבְּלוּן נִימוּסִי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַדָּאי דְּאִיהוּ רַחֲמֵי מְנַלָּן. דְּכְּתִיב, (שמואל ב כב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֶד.

וּבְהָאֵי אַתְגְּלִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אַקְדִּים לְהוּ רַחֲמֵי בְּקַדְמִיתָא. וְלִבְתֵּר אַתְיֵיהִיב לְהוּ אוֹרִייתָא, מַסְטְרָא דְגַבּוּרָה. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, דְּהִכִּי אַתְחִזִּי לְהוּ, דְּבִגְנֵי כַּד יִשְׂרָאֵל אַקְרוּן.

בְּהִיּוֹת הַבְּקָר, דְּכְּתִיב, (שמואל ב כג) בְּקָר לֹא עָבוֹת. הָא אִי הָוָה עָבוֹת קַדְרוּתָא אֲשֶׁתְּכַח, וְלֹא אַתְגְּלִיָּא חֶסֶד. וְאִימְתִי אַתְגְּלִיָּא חֶסֶד. בְּבְקָר. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (בראשית מד) הַבְּקָר אוֹר. דְּכַד נְהִיר צַפְרָא, חֶסֶד אֲשֶׁתְּכַח בְּעֶלְמָא, וְדִינִין מִתְעַבְרָן. וּבּוֹמָנָא דְלֹא נְהִיר בְּקָר, דִּינִין עַד כְּעַן לֹא מִתְעַבְרָן. דְּכְּתִיב, (איוב לח) בְּרֶן יַחַד כְּכַבִּי בְּקָר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. כִּינֹן דְּאַתְעַבְרָן אִינוּן כְּכַבִּיא וְנְהִיר שְׁמַשָּׁא, בִּיה שְׁעַתָּא כְּתִיב, בְּקָר לֹא עָבוֹת. וְחֶסֶד אַתְעַר בְּעֶלְמָא תַתְּמָא, בְּהֵחִיא שְׁעַתָּא כְּתִיב, בְּהִיּוֹת הַבְּקָר. וְכִינֹן דְּמִתְעַבְרָן כְּכַבִּיא בְּקָר אֲשֶׁתְּכַח. (נ"א דְּאַתְעַר בְּקָר, דִּינִין לֹא אֲשֶׁתְּכַחוּ)

אָמַר ר' יוֹסִי, בְּהִיּוֹת הַבְּקָר שְׁאֵרֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְגְּלָאָה בְּטוֹרָא דְסִינֵי. תְּאֵנָּא, בְּהִיּוֹת הַבְּקָר, כַּד אַתְעַר זְכוּתֵיהּ דְּאַבְרָהָם, דְּכְּתִיב בִּיה (בראשית יט) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבְקָר.

וַיְהִי קָלֵת וּבְרָקִים, אָמַר רַבִּי אַבָּא, קָלֵת כְּתִיב חֶסֶר. תְּרִין קָלִין דְּאַתְדְּרוּ לְחַד, דָּא נִפְקָא מִן דָּא, רוּחָא מְמִיא. וּמִיא מְרוּחָא. תְּרִין דְּאִינוּן חַד, וְחַד דְּאִיהוּ תְּרִי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, קָלֵת חַד, וְאִיהוּ קָלָא רַבְרָבָא תְּקִיפָא, דְּלֹא פְּסַקְתָּ לְעֶלְמִין, הַהוּא דְכְּתִיב בִּיה (דברים ה) קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף דְּהָא שְׁאֵר קָלִין אַתְפְּסָקוּ, דְּתַנְיָא, בְּאַרְבַּעַה תְּקוּפִין בְּשַׁתָּא, קָלָא אַתְפְּסַקְתָּ, וּבְדִין דִּינִין מִתְעַרְוּ בְּעֶלְמָא. וְהָאֵי קָלָא דְכָלִיל שְׁאֵר קָלִין בִּיה, לֹא אַתְפְּסַק לְעֶלְמִין, וְלֹא אַתְעַבְרָן מְקִינְמָא שְׁלִים וְתוּקְפָא דִּילֵיהּ. תְּאֵנָּא, הָאֵי קָלָא, קָלָא דְקָלִין, קָלָא דְכָלִיל כָּל שְׁאֵר קָלִין.

אָמַר ר' יְהוּדָה, לִית קָלָא, אָלָא מַסְטְרָא דְרוּחָא וּמִיא וְאַשָּׁא. וּבְקָלָא (ד"א וְכֵלָא) עָבִיד קָלָא, וְאַתְפְּלִיל דָּא בְּדָא, וְעַל דָּא כְּתִיב קָלֵת וּבְרָקִים, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֵינֵנו דְכְּתִיב, (תהלים קלח) בְּרָקִים לְמַטֵּר עֲשֵׂה, שְׁלֵחוּבָא בְּעוּטְרֵי, קַטִּירָא דְרַחֲמֵי בְּחִיבְתָא, דְּלֹא (שְׁקִיעַ) שְׁכִיחוּ.

תְּנָא, ר' יְהוּדָה אוֹמַר, בְּסִטְר גַּבּוּרָה, אוֹרִייתָא אַתְיֵיהִיבַת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הִכִּי בְּסִטְר שְׁמָאֵלָא הוּי. אָמַר לִיה, אַתְהִדֵּר לִימִינָא. דְּכְּתִיב, (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ. וְכְּתִיב (שמות טו) יְמִינָה יִי נְאֻדְרֵי בְּפִחַ וְגו'. אֲשֶׁכְּחֹן שְׁמָאֵלָא דְאַתְחַזֵּר לִימִינָא, וְיִמִּינָא לְשְׁמָאֵלָא, הָא גַּבּוּרָה לְשְׁמָאֵלָא (ד"א לִימִינָא).

וְעַנֹּן כְּבִד עַל הָהָר וְגו', עַנֵּנָא תְּקִיפָא, דְּשְׁקִיעַ בְּאַתְרֵיהּ, דְּלֹא נְטִיל. וְקָל שְׁפָר חֶזֶק מְאֹד, מְגוּ דְעַנֵּנָא תְּקִיפָא הָוָה, נְפִיק הַהוּא קָלָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (דברים ה) וַיְהִי כְּשִׁמְעַכֶּם אֶת הַקוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תְּלַת חֲשׁוּבֵי הוּוּ, דְכְּתִיב חֹשֶׁךְ עָנָן וְעַרְפֶּל. וְהַהוּא קָלָא הָוָה נְפִיק פְּנִימָאָה מְפֻלְהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּנִימָאָה דְכֵלָא הָוָה, דְּבִיה כְּתִיב, קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

אָמַר ר' אַבְיָא כְּתִיב (שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. רֹאִים, שְׁמָעִים מִיְבֵעֵי לֵיָהּ. אֵלֶּא הָכִי תִגִּינּוּ, אֵינּוֹן קָלִין, הוּוּ מִתְגַּלְפֵי בְּהוּוּא הַשּׁוֹכֵא וְעֵנְנָא וְקַבְלָא, וּמִתְחַזְזִין בְּהוּוּ, כְּמָה דְאִתְחַזֵּי גּוּפָא, וְחִמָּאן מַה דְחִמָּאן, וְשְׁמָעִין מַה דְשְׁמָעִין, מַגּוּ הוּוּא הַשּׁוֹכֵא וְקַבְלָא וְעֵנְנָא, וּמַגּוּ הוּוּא חִיזוּ דְהוּוּ חִמָּאן, הוּוּ נְהִירִין בְּנְהִירוֹ עֲלָאָה, וַיְדַעִין, מַה דְלָא יְדַעוּ דְרִין אַחְרָנִין, דְאִתּוּ בְּתַרְיָהוּ.

וְכִלְהוּ, הוּוּ חִמָּאן אֲפִין בְּאֲפִין, הָדָא הוּוּ דְכְּתִיב, (דברים ה) פָּנִים בְּפָנִים דִּבְרֵי יי' עִמָּכֶם. וּמֵאן הוּוּ חִמָּאן. תִּאֲנִי רַבִּי יוֹסִי, מְנַהִירוֹ דְאֵינּוֹן קָלִין, דְלָא הוּוּ קוֹל, דְלָא הוּוּ נְהִיר בְּנְהִירוֹ, דְמִסְתַּכְלֵי בֵיהּ כָּל גְּנִיזִין, וְכָל טְמִירִין, וְכָל דְרִין דִּיִּתּוֹן עַד מִלְפָּא מְשִׁיחָא. וּבְגִינֵי כֹּךְ פְּתִיב וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת, רֹאִים (דף 9"א ע"ב) רֹאִיָה מִמֶּשׁ.

אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר, וְכָל הָעָם רֹאִים. רֹאִים: כְּמָה דְאֵמִינָא, דְחִמוּ מְנַהִירוֹ דְאֵינּוֹן קָלִין, מַה דְלָא חִמוּ דְרִין בְּתַרְאִין אַחְרָנִין. אֶת הַקּוֹלֹת: כְּמָה דְאִתְּ אָמַר, (ישעיהו ו) וְאָרָא אֶת יי'. וְאָרָא יי', לָא כְּתִיב, אֵלֶּא אֶת יי'. אוּף הָכָא, וְכָל הָעָם רֹאִים הַקּוֹלֹת לָא נֶאֱמַר, אֵלֶּא אֶת הַקּוֹלֹת.

כְּגוֹנָא דָא, אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, דְהָא אֶתִּין דְבְּאֹרִייתָא, לְאִסְתַּכְלָא בְּאֹרִייתָא (נ"א בְּחִכְמָתָא) אֶתִּיִּיהִבוּ. (שמות כ) כִּפְדוּ אֶת אֲבִידְךָ וְאֶת אִמּוֹךָ (משלי א) כִּפְדוּ אֶת יי' מִהוֹנָהּ. וְכִלְהוּ לְאִתְכַלְלָא בְּהוּוּ מְלָה אַחְרָא. אוּף הָכָא, אֶת הַקּוֹלֹת, לְאִסְגָּאָה הוּוּא קָלָא אַחְרָא לְתַתָּא, דְכְּנִישׁ לֹון לְגַבִּיָהּ, מַה דְנִפִּיק מְנִיָּהוּ, דְבִיָּה חִמָּאן וּמִסְתַּכְלֵן בְּחִכְמָתָא עֲלָאָה כָּל גְּנִיזִין עֲלָאִין, וְכָל רִזִין טְמִירִין וּסְתִימִין, מַה דְלָא אִתְגַּלְיָא לְדְרִין בְּתַרְאִין, דְאִתּוּ בְּתַרְיָהוּ, וְלָא לְדְרִין דִּיִּתּוֹן לְעֵלְמִין, עַד זְמָנָא דִּיִּתִי מִלְפָּא מְשִׁיחָא. דְכְּתִיב, (ישעיהו נב) כִּי עֵין בָּעֵין יֵרָאוּ בְּשׁוֹב יי' צִיּוֹן.

וְאֶת הַלְּפִידִם, בְּקַדְמִיתָא בְּרַקִּים, וְהַשְּׁתָא לְפִידִים. כְּלָא חַד. אַכְּל מְדִאִתְתַּקְנוּ בְּתַקּוּנֵי לְאִתְחַזָּאָה, אִתְקָרוּן הָכִי.

וְאֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר. תִּאֲנִי רַבִּי יִצְחָק, פְּתִיב (תהלים כב) אַחַת דִּבְרֵי אֱלֹהִים שְׁתִּים זוֹ שְׁמַעְתִּי, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר, אָנְכִי, וְלֹא יִהְיֶה לָךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, קָל בְּשֹׁפֵר מִיְבֵעֵי לֵיָהּ. הַשֹּׁפֵר לְמָה. אֵלֶּא, הוּוּא קוֹל דְאִתְקָרֵי שׁוֹפֵר. דְכְּתִיב, (ויקרא כה) וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפֵר תְּרוּעָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעָשׂוֹר לַחֲדָשׁ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּדָא אִתְבְּרִי (אִתְקָרֵי) שׁוֹפֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַה שׁוֹפֵר, אֲפִיק קָלָא, אֲשָׂא וְרוּחָא וּמִיָּא, אוּף הָכָא, כְּלָא אִתְכַלִּיל בְּהָא, וּמְדָא נְפַקִין קָלִין אַחְרָנִין.

אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר, קוֹל דְנִפִּיק מִשׁוֹפֵר, דְמִשְׁמַע דְשׁוֹפֵר חַד, וְקוֹל נְפִיק מְנִיָּה, וְשׁוֹפֵר בְּקִיּוּמִיָּה שְׁכִיחַ, וּבְגִינֵי כֹּךְ פְּתִיב, קוֹל הַשֹּׁפֵר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הָכִי, קוֹל הַשֹּׁפֵר, הַשֹּׁפֵר פְּתִיב חֶסֶר, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר, (דניאל ו) שְׁפֵר קִדְם דְרִיּוֹשׁ. (דניאל ד) מִלְכֵי יִשְׁפֵר עֲלָךְ. (דניאל ג) שְׁפֵר קְדָמִי לְהַחְוָיָא.

רבי שמעון אומר, קול השופר, אתרא דקלא נפיק מגיה, אקרי שופר. תו אמר רבי שמעון, תא קזי, קול השופר: אתרא דקלא, תיינו דכתיב, (דברים ח) פי על פל מוצא פי יי' יחיה האדם. מאי מוצא פי יי'. דא קול (ס"א דנפיק משופר והאי קול) השופר, הוא רב מפל שאר קלי תתאי, ותקיפא מבדהו, דכתיב וקול שופר חזק מאד, ועל פל שאר קלין לא אתמר חזק מאד. (נ"א אמר רבי שמעון) בהאי קול השופר תליא כלא, ודא הוא דאקרי קול גדול, דכתיב קול גדול ולא יסף. ואקרי (מלכים א יט) קול דממה דקה, נהירו דבוציני, דהוא זך ודקיק, וזכיד ונהיר לכלא.

דממה, מהו דממה. אמר רבי שמעון, דבעי בר נש למשתוקא מגיה, ולמחוסם פומיה. כמה דאת אמר, (תהלים לט) אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום. דממה איהי נשתוקא דלא אשתמע לבר. וירא העם ויגעו ויעמדו מרחק, דחמו מה דחמו. ויגעו כמה דאת אמר (ישעיה ח) ויגעו אמות הספים מקול הקורא.

תאנא, מה כתיב ביה ביחזקאל, כד חמא גבורין נימוסי קדשא בריהו הוא, דכתיב, (יחזקאל א) וארא והנה רוח סערה באה וגו', רוח סערה אמאי. אמר רבי יוסי, לתברא ארבע מלפון. אמר רבי יהודה, תנינא, רוחא רפה, דאתער בנימוסי גבורה דלעילא באה מן הצפון. מצפון לא כתיב אלא מן הצפון הוא דאשתמודע לעילא, ההוא דטמיר ונניז לעילא.

ענן גדול ואש מתלקחת, דהנה אחיד ביה, (ס"א ולא אחיד, אחיד בסטרוי וכו'), ולא הנה אחיד בסטרוי לאתערא דינא, דתנינן, תלת זמנין ביומא, נקא ההוא דינא קשיא, בקרדיטי גליפין מסטרא דגבורה, הדא הוא דכתיב ואש מתלקחת. בגין לאתערא בעלמא.

ומה מבסם ליה, ההוא דכתיב ביה ונגה לו סביב. דההוא זיתרא דאסחר ליה מפל סטרוי, מבסם ליה, ומתקין ליה, בגין דלא להוי דינא קשיא, ויכלון בני נשא למסבליה.

ומתוכה פעין החשמל, (יחזקאל א) תאנא, ומתוכה: ומגוה. פעין החשמל, מאי חשמל. אמר רבי יהודה, חיות אשא ממללא.

תאנא, אמר רבי יוסי, חשמל: מה דהנה לבא לאשא, דכתיב מתוך האש פעין החשמל. ולא החשמל מתוך האש, מגו אשא דאיהי לגו באשא. פעין החשמל דאיהי בתר ארבע דרגין, דכתיב, רוח סערה, ענן גדול, ואש מתלקחת, ונגה לו